

Puolivuosisikatsaus

Rahanpesun selvittelykeskus

2021

Sisällysluettelo

1 Tiivistelmä.....	1
2 Rahanpesuilmoitukset.....	2
2.1 Ilmoitusten määrä.....	2
2.2 Ilmoittajatahot.....	3
2.3 Vastaanotetut tiedustelut.....	4
2.4 Rahanpesuilmoitusten indikaattorit.....	5
2.5 Kansainväliset varojen siirrot.....	6
3 Ilmoitusten käsittely.....	8
3.1 Jutut.....	8
3.2 Lähetetyt tiedustelut.....	9
3.3 Liiketoimen keskeyttämismääräykset.....	10
3.4 Juttujen käsittelyn tulokset.....	13
3.5 Cross-border.....	14
3.6 Rikosnimikkeet.....	15

1 Tiivistelmä

Tässä selvityksessä tarkastellaan lyhyesti Rahanpesun selvittelykeskuksen toimintaa vuoden 2021 ensimmäisen puoliskon lukujen valossa, osittain lukuja aiempiin vuosiin vertaillen.

Vuoden 2021 ensimmäisen puoliskon aikana Selvittelykeskus on kirjannut rahanpesurekisteriin 3 466 402 epäilyttävää liiketoimea koskevaa ilmoitusta ja 20 epäiltyä terrorismin rahoittamista koskevaa ilmoitusta. Saapuneiden ilmoitusten perusteella Selvittelykeskus on avannut yhteensä 895 epäilyttävää liiketoimea koskevaa selvittelykokonaisuutta (juttua) sekä 46 epäiltyä terrorismin rahoittamista koskevaa juttua.

Kesäkuun loppuun mennessä Selvittelykeskus on antanut yhteensä 74 liiketoimen keskeyttämismääräystä, joiden yhteenlaskettu arvo on 10 377 209 euroa. Tästä summasta saatiin rikoshyötynä viranomaisten haltuun 2 363 158 euroa.

Keskeisin muutos rahanpesuilmotustrendeissä liittyy virtuaalivaluutan välittäjiin, joiden lakisääteinen velvollisuus tehdä rahapesuilmoituksia astui voimaan 1.12.2019. Vuoden 2021 ensimmäisen puoliskon aikana virtuaalivaluutan välittäjät tekivät yhteensä 3 439 842 rahanpesuilmoitusta, mikä on huomattavan suuri määrä edellisvuoteen verrattuna. Mittaluokan kasvu selittyy virtuaalivaluuttoihin liittyvien ilmoittajatahojen raportointikäytänteiden muutoksilla. Sen lisäksi osa vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla vastaanotetuista ilmoituksista on samojen ilmoittajatahojen takautuvia ilmoituksia vuosilta 2019 ja 2020.

Virtuaalivaluuttoihin liittyvien ilmoitusten poikkeuksellisen suuren määrän vuoksi tässä katsauksessa on tietyissä kohdissa tarkasteltu virtuaalivaluuttopalvelujen tarjoajien tekemiä ilmoituksia muista ilmoittajaryhmistä erillään. Tarkempi virtuaalivaluuttoja koskeva tarkastelu tehdään myöhemmin vuoden 2021 vuosikertomuksessa.

2 Rahanpesuilmoitukset

2.1 Ilmoitusten määrä

Rahanpesun selvittelykeskus vastaanottaa rahanpesulaissa määritellyiltä ilmoitusvelvollisilta epäilyttäviä liiketoimia koskevia ilmoituksia ja epäiltyä terrorismin rahoittamista koskevia ilmoituksia. Osa ilmoituksista on massaluonteisia, transaktioperusteisia ilmoituksia, jotka perustuvat tiettyjen ilmoittajatahojen automaattiseen raportointiin. Massaluonteiset ilmoitukset ovat tyypillisesti summarajaperusteisia, eli tietyn kynnyksarvon ylittävät ilmoitukset raportoidaan Rahanpesun selvittelykeskukselle.

Vuoden 2021 ensimmäisen puoliskon aikana Rahanpesun selvittelykeskus on kirjannut rahanpesurekisteriin yhteensä 26 580 muiden kuin virtuaalivaluuttapalvelujen tarjoajien tekemää ilmoitusta. Kun myös virtuaalivaluuttapalvelujen tekemät ilmoitukset otetaan huomioon, ilmoituksia on yhteensä 3 466 422. Virtuaalivaluuttoihin liittyvien ilmoitusten lukumäärä on omassa mittaluokassaan, ja virtuaalivaluutat ovatkin siksi merkittävä ilmiö myös Rahanpesun selvittelykeskuksen toimintakentässä.

Rahanpesuilmoitusten määrä vaihtelee vuosittain. Osa vaihtelusta selittyy ilmoituskäytänteiden muutoksilla ja takautuvilla ilmoituksilla. Pidemmällä aikavälillä trendi on ollut kasvava, ja uusien ilmoitusvelvollisten mukaan tuleminen kasvattaa ilmoitusmääriä edelleen. Muiden, kuin virtuaalivaluuttoihin liittyvien ilmoittajatahojen ilmoitusmäärä laski vuonna 2020 jonkin verran, mutta 2021 ensimmäisen puoliskon ilmoitusmäärä ylittää vuoden takaisen vastaavan lukeman. Kokonaiskuvassa trendi on selvästi nouseva: Tarkastelemalla taulukkoa 1, joka sisältää myös virtuaalivaluuttapalvelujen tarjoajat ilmoittajaluokkana, huomataan, että 2019 voimaan astunut virtuaalivaluuttapalvelujen tarjoajien ilmoitusvelvollisuus on saanut aikaan kasvusysäyksen Selvittelykeskuksen vastaanottamien ilmoitusten lukumäärässä.

Rahanpesun selvittelykeskus pyrkii vastaamaan kasvaviin ilmoitusmääriin priorisoimalla ilmoitusten käsittelyä ja kehittämällä käsittelyprosessin automaatiota. Ilmoitusten käsittelyn automaatiota kehittävä Rankka-hanke jatkuu edelleen. 1.7.2021 käynnistyi uusi ILMO-hanke, jonka tavoitteena on toteuttaa ilmoitusten käsittelyn automatisointia.

2.2 Ilmoittajatahot

Massailmoituksia tekevät ilmoittajatahot (rahapeliyhteisöt ja maksunvälittäjät) ovat perinteisesti olleet suurimmat ilmoittajaryhmät pankkien ohessa. Vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla sama trendi on jatkunut edelleen.

Virtuaalivaluuttapalvelujen tarjoajien ilmoituskäytänteiden muutokset ovat kuitenkin aiheuttaneet merkittävän muutoksen, sillä kyseinen ilmoittajataho on noussut tilaston kärkeen omassa mittaluokassaan olevalla ilmoitusmäärällä. Rahanpesurekisteriin kirjattiin 2021 ensimmäisen puoliskon aikana lähes 3,5 miljoonaa virtuaalivaluuttapalvelujen tarjoajien tekemää ilmoitusta. Kuten edellä mainittu, poikkeuksellisen suuri määrä selittyy osittain takautuvilla ilmoituksilla, joita nämä ilmoittajatahot ovat tehneet myös vuosien 2019 ja 2020 osalta.

Taulukko 1: Epäilyttäviä liiketoimia ja epäiltyä terrorismin rahoittamista koskevien ilmoitusten lukumäärät ilmoittajaluokittain vuosina 2018–2021/06 (sisältää myös virtuaalivaluuttapalvelujen tarjoajat).

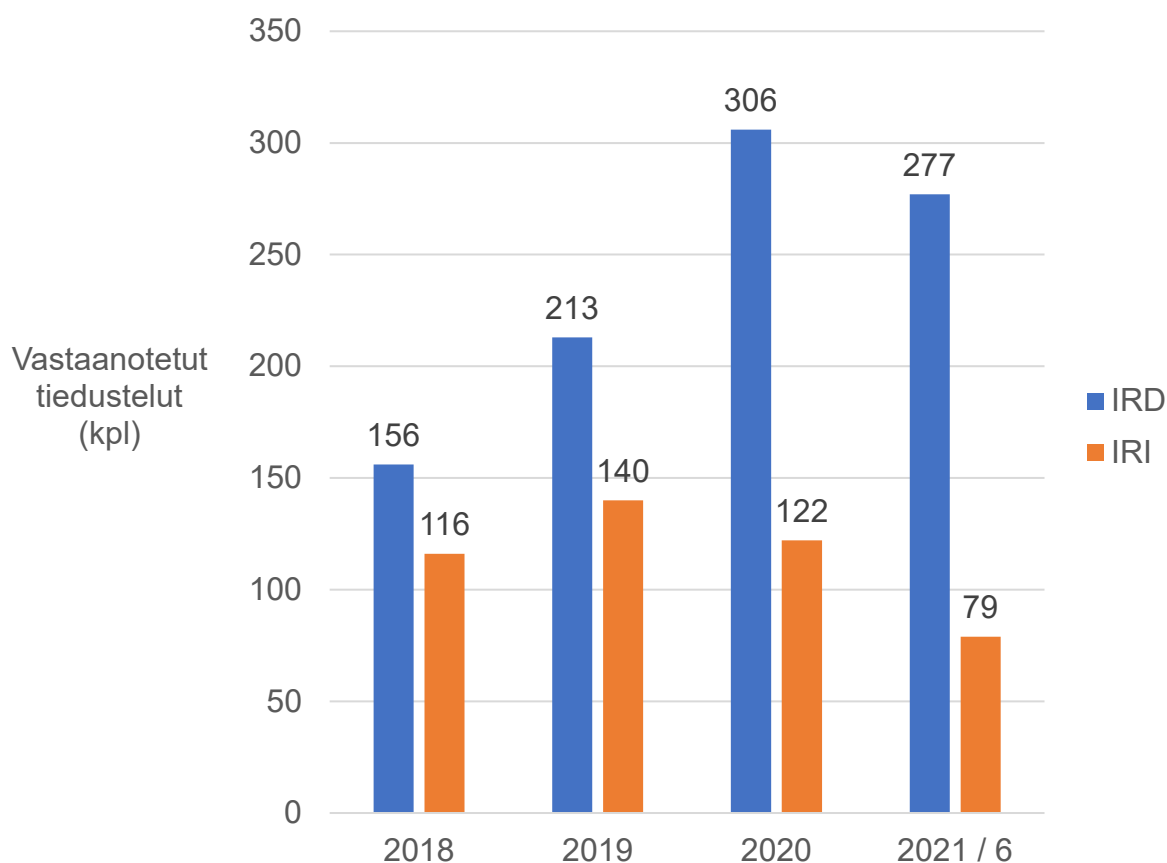
Ilmoittajaluokka	2018	2019	2020	2021/6
Virtuaalivaluuttapalvelun tarjoaja	6	75	8 711	3 439 842
Maksupalvelun tarjoaja (sis. valuutanvaihdon)	6 012	34 798	20 645	9 751
Luotto- ja rahoituslaitos (pankki)	9 125	10 070	12 888	7 214
Rahapeliyhteisö	16 205	11 896	11 551	6 018
Luotto- ja rahoituslaitos (muu kuin pankki)	7 529	9 255	7 549	3 376
Vakuutusyhtiö tai työeläkevakuutusyhtiö	87	134	138	58
Huolehtimisvelvoitteen alainen viranomainen	94	54	90	45
Kirjanpitäjä	14	21	31	31
Muu viranomainen kotimaa	32	47	18	17
Tavaran myynti käteisellä > 10 000 € (elinkeinonharjoittaja)	64	37	44	15
Sijoituspalveluyritys	9	6	13	10
Asianajaja tai muu oikeudellisia palveluita tarjoava	13	13	10	7
Kiinteistön- tai vuokrahuoneiston välitysliike	18	10	12	6
Tilintarkastaja	9	13	18	6
Rahastoyhtiö tai säilytysyhteisö	2	5	9	2
Perintätoimen harjoittaja	3	5	4	1
Muu ilmoittajaluokka	9	21	21	23
Yhteensä	39 231	66 460	61 752	3 466 422

2.3 Vastaanotetut tiedustelut

Rahanpesun selvittelykeskus vastaanottaa tiedusteluja sekä kotimaisilta että ulkomaisilta viranomaisilta. Tiedustelujen käsittely vastaa pääpiirteiltään rahanpesuilmoitusten käsittelyä: tiedustelujen pohjalta avataan juttuja ja tiedusteluihin hankitaan tarvittaessa lisätietoja esimerkiksi kotimaisilta ilmoitusvelvollisilta. Tiedustelut johtavat myös yleensä tiedonluovutuksiin.

Vuoden 2021 ensimmäisen puoliskon osalta merkillepantavaa on kotimaisten tahojen lähettämien tiedustelujen, IRD:ien (inbound request domestic), suuri määrä. Vuoden 2021 kesäkuun loppuun mennessä Rahanpesun selvittelykeskus oli vastaanottanut 277 IRD:tä, joka on lähes yhtä paljon kuin koko edeltävänä vuonna. Keskeisimpänä syynä tähän ovat ulkomaille lähetettyjen varojen pysäytyspyynnöt petostapauksissa.

Kaavio 1: Rahanpesun selvittelykeskuksen vastaanottamat kotimaiset (IRD) ja ulkomaiset (IRI) tiedustelut 2018–2021/6.

2.4 Rahanpesuilmoitusten indikaattorit

Rahanpesuilmoituksiin voidaan ilmoitusta tehtäessä valita yksi tai useampi indikaattori, joilla kuvataan yleisellä tasolla niitä liiketoimeen kohdistuvia epäilyksiä, joiden vuoksi ilmoitus tehdään. Indikaattoreita on yhteensä noin neljäkymmentä.

Summaindikaattoreilla kuvataan epäilyttäviin liiketoimiin sisältyneiden varojen kokonaisarvoa. Erilaisia summaindikaattoreita on yhteensä kuusi. Jos ilmoitukseen liittyen ei ole tapahtunut lainkaan varojen siirtoa, käytetään summaindikaattoria 'Ei arvoa'.

Summaindikaattoreita käytetään vain manuaalisesti tehtävissä ilmoituksissa, minkä vuoksi niiden määrä on ilmoitusten kokonaismäärään verrattuna suhteellisen pieni. Summaindikaattorien suhteellisista osuuksista seuraavassa taulukossa nähdään, että vuodesta toiseen selvästi suurin osa summaindikaattoreita sisältävistä ilmoituksista koskee 1 – 49 999 euron suuruisia tapahtumia.

Taulukko 2: Rahanpesuilmoituksissa esiintyvien summaindikaattorien suhteelliset osuudet vuosina 2018–2021/6.

Summaindikaattori	2018	2019	2020	2021/6
Ei arvoa	3 %	4 %	9 %	13 %
1 - 9 9999 EUR	30 %	24 %	25 %	31 %
10 000 - 49 999 EUR	43 %	43 %	38 %	30 %
50 000 - 99 999 EUR	11 %	12 %	11 %	9 %
100 000 - 499 999 EUR	11 %	13 %	12 %	13 %
Yli 500 000 EUR	3 %	4 %	4 %	4 %

Muut indikaattorit kuvaavat epäilyttävän liiketoimen luonnetta ja niitä piirteitä, joiden vuoksi liiketoimi on määritelty epäilyttäväksi. Yksi ilmoitus voi sisältää useita tämän tyyppin indikaattoreita. Seuraavasta taulukosta nähdään, että yleisimmin käytettyjä indikaattoreita ovat puutteellinen varojen alkuperäselvitys, epätavallinen tilisiirto/-siirtoja, rikos havaittavissa ja virtuaalivaluutta.

Taulukko 3: 15 yleisintä rahanpesuilmoituksissa esiintyvää indikaattoria ja niiden suhteelliset osuudet vuosittain. Suhteellinen osuus kertoo, kuinka suuressa osassa kaikista ilmoituksista kyseinen indikaattori esiintyy. Yksi indikaattori voi esiintyä useassa ilmoituksessa, jonka vuoksi taulukon prosenttiluvut eivät summaudu sataan.

Indikaattori	2018	2019	2020	2021/6
Puutteellinen varojen alkuperäselvitys	26 %	31 %	40 %	50 %
Epätavallinen tilisiirto/-siirtoja	44 %	44 %	50 %	48 %
Rikos havaittavissa	2 %	12 %	32 %	41 %
Virtuaalivaluutta	0 %	2 %	26 %	38 %
Varojen kierrätys	12 %	18 %	17 %	21 %
Poikkeava asiakasryhmän normaalista toiminnasta	21 %	21 %	21 %	20 %
Maksuhäiriöasiakas	15 %	17 %	20 %	18 %
Lukuisia käteisnostoja	18 %	17 %	22 %	18 %
Poikkeava asiakkaan normaalista toiminnasta	15 %	21 %	21 %	17 %
Varoja jäädytettävissä	0 %	2 %	10 %	16 %
Lukuisia käteispanoja	17 %	18 %	19 %	14 %
Bulvaanin käyttö	3 %	4 %	5 %	13 %
Epärationaalinen toiminta	10 %	10 %	8 %	12 %
Muu	14 %	8 %	13 %	11 %
Epätavallinen maksujärjestely	8 %	9 %	9 %	10 %

2.5 Kansainväliset varojen siirrot

Rahanpesurekisteristä voidaan tuottaa tietoa epäilyttävistä varojen liikkeistä Suomen sisällä sekä Suomen ja muiden maiden välillä. Käytännössä tämä tapahtuu analysoimalla transaktiotietoja, jotka sisältyvät epäilyttäviä liiketoimia koskeviin ilmoituksiin.

On huomioitava, että rahanpesurekisterin tiedot eivät kata kaikkea maksuliikennettä: tietoihin sisältyvät vain ne tapahtumat, jotka on erikseen raportoitu Selvittelykeskukselle. Lisäksi on erityisesti huomioitava, että transaktioiden lähtö- ja kohdemaat voidaan raportoida ainoastaan sellaisten transaktioiden osalta, joihin nämä tiedot ovat olleet saatavissa. Esimerkiksi pankkisiirtojen osalta nämä tiedot saadaan tilinumeroista, mutta kaikille rajat ylittävälle transaktioille ei kuitenkaan maatieta ole saatavissa. Tämä koskee myös virtuaalivaluuttatransaktioita, joiden vuoksi näitä koskevat lähtö- ja kohdemaatiedot puuttuvat tästä analyysistä. Tarkempi virtuaalivaluuttoja koskeva tarkastelu tehdään myöhemmin vuoden 2021 vuosikertomuksessa.

Vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla Suomesta oltiin siirretty varoja 148 eri maahan ja Suomeen oltiin siirretty varoja 112 eri maasta niiltä osin kuin maatiedot olivat rahanpesurekisteristä saatavissa.

Taulukko 4: Rahanpesuilmoituksista ilmenevät Suomesta ulkomaille tehdyt transaktiot vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla, 15 euromääräisesti suurinta kohdemaata.

Kohdema	Kpl	Summa EUR
Ranska	522	20 432 056,39 €
Yhdysvallat	1 115	20 074 639,86 €
Yhdistynyt kuningaskunta	1 436	5 749 441,65 €
Saksa	3 900	4 820 284,77 €
Irlanti	8 049	4 796 821,71 €
Viro	2 326	3 772 846,67 €
Liettua	999	2 959 816,13 €
Turkki	1 308	2 299 614,71 €
Venäjä	291	2 180 975,36 €
Sveitsi	92	1 783 432,82 €
Malta	1 997	1 574 154,57 €
Hongkong	105	1 387 694,67 €
Thaimaa	522	1 367 023,16 €
Espanja	1 490	1 262 789,73 €
Kypros	409	1 189 349,46 €

Taulukko 5: Rahanpesuilmoituksista ilmenevät ulkomailta Suomeen tehdyt transaktiot vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla, 15 euromääräisesti suurinta lähtömaata.

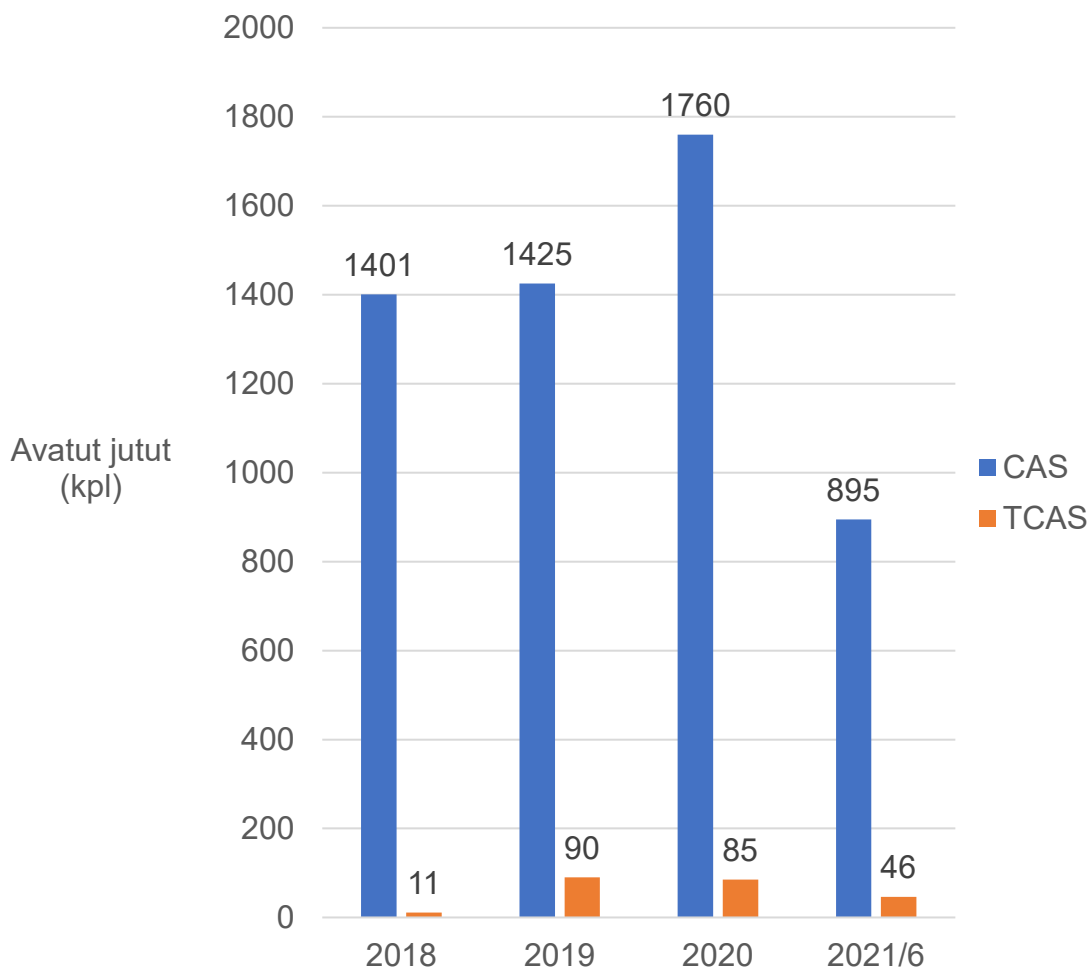
Lähtömaa	Kpl	Summa EUR
Viro	11 102	7 864 042,90 €
Malta	1 930	6 888 367,92 €
Venäjä	437	5 337 150,69 €
Yhdistynyt kuningaskunta	886	4 567 708,70 €
Saksa	1 584	3 775 276,59 €
Ruotsi	783	2 652 032,25 €
Liettua	462	1 567 832,40 €
Gibraltari	235	900 700,68 €
Yhdysvallat	282	880 867,14 €
Alankomaat	284	869 114,95 €
Espanja	3 318	826 578,67 €
Belgia	211	673 237,07 €
Ranska	222	586 031,90 €
Irlanti	171	478 576,63 €
Latvia	432	405 351,01 €

3 Ilmoitusten käsittely

3.1 Jutut

Kun Selvittelykeskus ryhtyy tarkempaan selvittelyyn epäilyttävää liiketoimea koskevan ilmoituksen perusteella, avataan nk. 'juttu', eli CAS. Juttu on selvittelykokonaisuus, johon voidaan liittää useita epäilyttäviä liiketoimia tai terrorismin rahoittamista koskevia ilmoituksia, myös eri ilmoittajatahoilta. T-CAS:it vastaavat muilta osin "tavallisia" juttuja, mutta ne liittyvät aina nimenomaisesti epäiltyyn terrorismin rahoittamiseen.

Kaavio 2: Rahanpesun selvittelykeskuksen avaamat jutut vuosina 2018–2021/6.

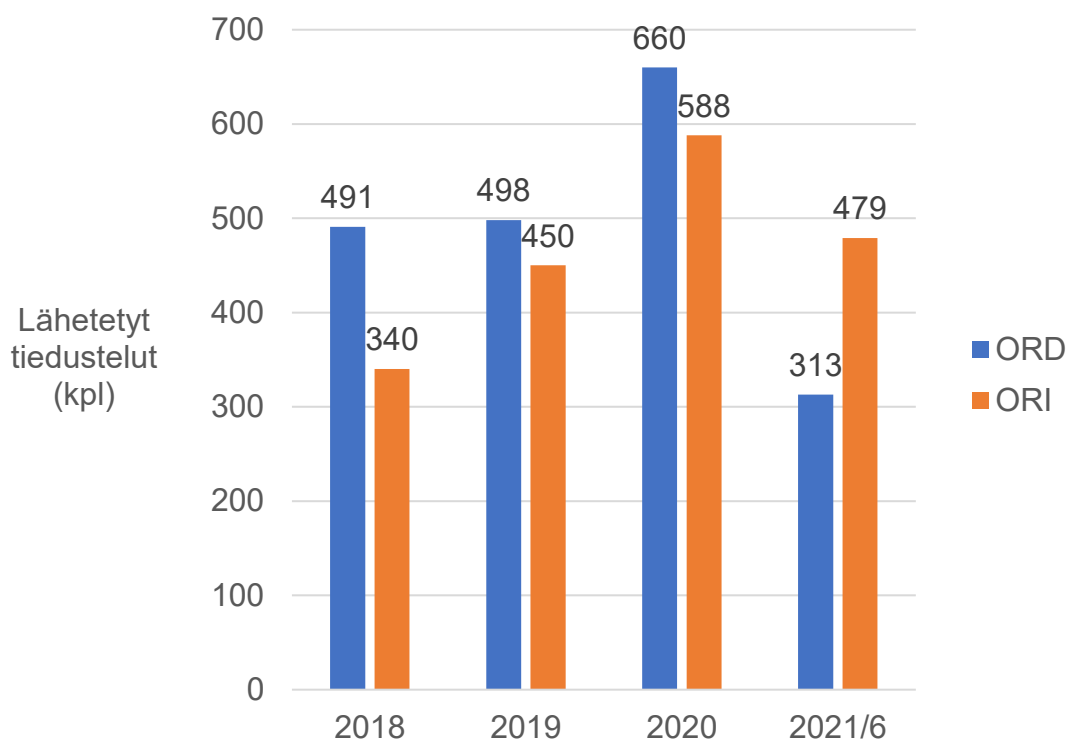
3.2 Lähetetyt tiedustelut

Juttujen selvittelyyn liittyy usein tiedustelujen lähettäminen sekä koti- (ORD, outbound request domestic) että ulkomaisille (ORI, outbound request international) viranomaisille, ilmoitusvelvollisille tai muille vastaanottajille. Tiedustelujen avulla Selvittelykeskus voi pyytää juttujen selvittelyn tueksi lisätietoja esimerkiksi rahanpesuilmoituksen kohteena olevasta henkilöstä tai yhtiöstä tai pyytää ulkomailla sijaitsevien varojen pysäyttämistä ulkomaisen FIU-yksikön kautta.

Edellä kaaviossa 1 nähdään Rahanpesun selvittelykeskuksen ottaneen 2021 ensimmäisellä puoliskolla vastaan huomattavan paljon IRD:ejä, eli kotimaisten tahojen Selvittelykeskukselle lähettämiä tiedusteluja. Kuten jo mainittu, tämä selittyy suureksi osaksi petostapauksiin liittyvillä ulkomaisten varojen pysäyttämällä, joita Rahanpesun selvittelykeskus on ottanut vastaan runsaasti.

Kaaviossa 3 nähdään sisään tulevien tiedustelujen määrän vaikutus ulos lähtevien tiedustelujen määrään: vastaavasti ORI:en määrä on 2021 ensimmäisen puoliskon aikana ollut huomattavan suuri.

Kaavio 3: Rahanpesun selvittelykeskuksen kotimaisille (ORD) ja ulkomaisille (ORI) vastaanottajille lähettämät tiedustelut 2018–2021/6.

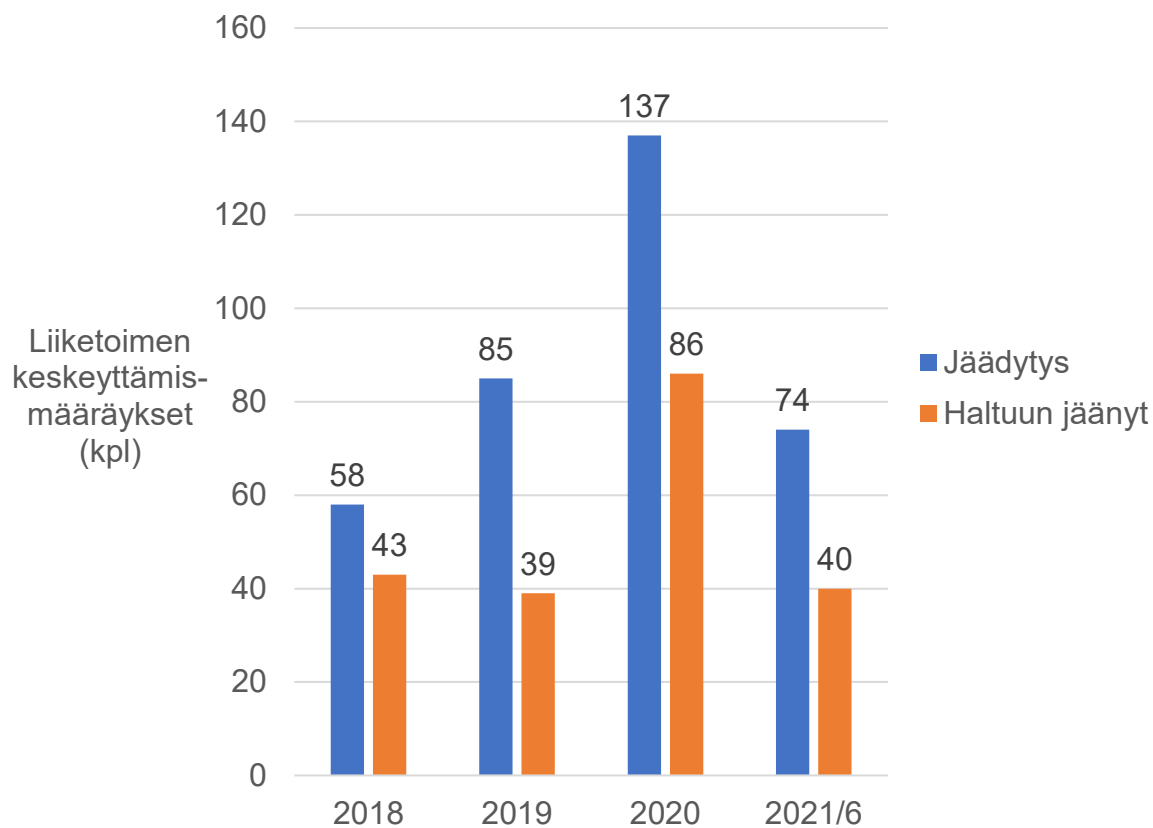

3.3 Liiketoimen keskeyttämismääräykset

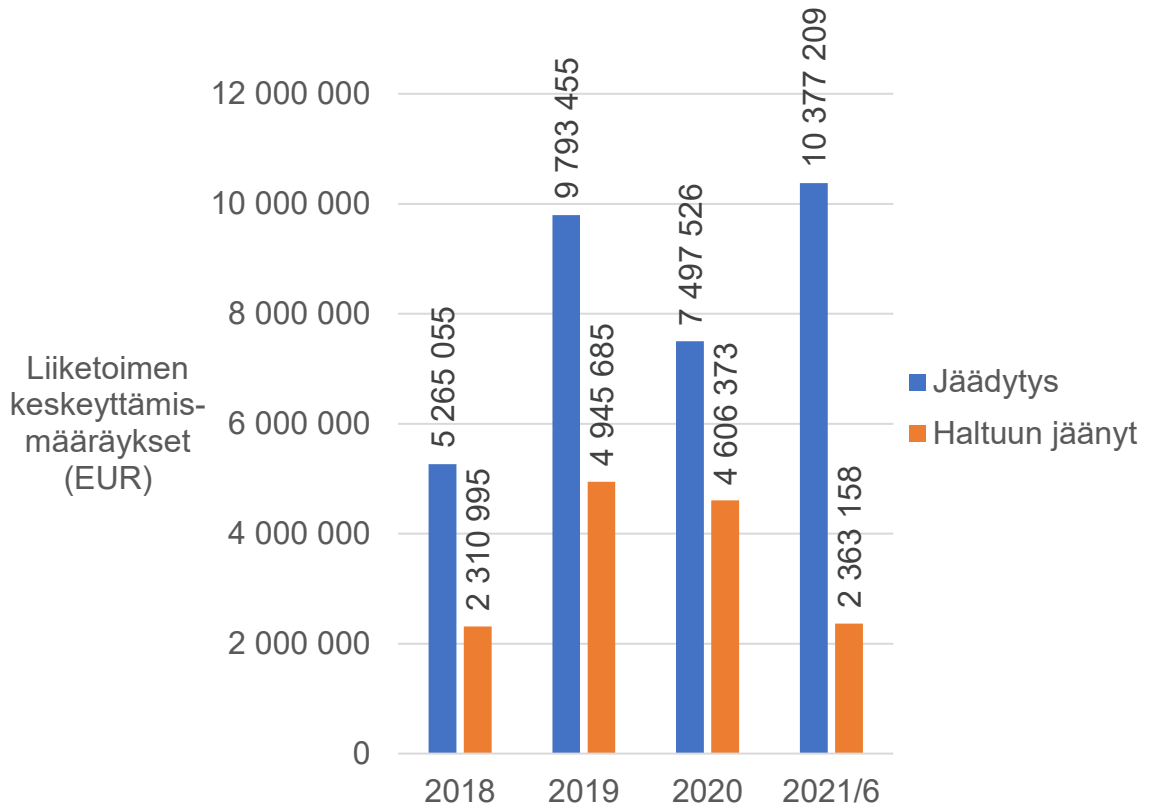
Rahanpesun selvittelykeskuksella on rahanpesulain mukaan oikeus antaa epäilyttävää liiketoimintaa tutkiessaan ilmoitusvelvolliselle määräys keskeyttää liiketoimintaa (ns. jäädytys) enintään kymmenen arkipäivän ajaksi, mikäli määräys on välttämätön rahanpesun tai terrorismin rahoituksen estämiseksi ja selvittämiseksi. Kyseinen toimenpide ei edellytä rikosoikeudellisen syytä epäillä -kynnyksen ylittymistä. Määräyksen avulla Selvittelykeskuksen on mahdollista päästä nopeasti kiinni rikoshyötyn ja estää sen siirtäminen viranomaisten ulottumattomiin.

Vuoden 2021 ensimmäisen puoliskon aikana Selvittelykeskus antoi yhteensä 74 jäädyttämismääräystä, joiden yhteenlaskettu arvo oli 10 377 209 euroa. Tästä summasta saatiin rikoshyötynä viranomaisten haltuun 2 363 158 euroa.

Kaavio 4: Liiketoimen keskeyttämismääräykset eli jäädytykset ja keskeyttämismääräykset, joissa jäädytetyt varat ovat jääneet rikoshyötynä viranomaisten haltuun vuosina 2018–2021/6.

Kaavio 5: Liiketoimen keskeyttämismääräysten arvo (EUR) sekä viranomaisten haltuun saama rikoshyöty vuosina 2018–2021/6.

Taulukko 6: Rahanpesun selvittelykeskuksen ulkomaisille FIU-yksiköille lähettämät varojen pysäytyspyynnöt vuoden 2021 alkupuoliskolla.

Kohdema	Kpl	Summa EUR
Yhdistynyt kuningaskunta	4	1 471 694,58 €
Unkari	2	290 500,00 €
Liettua	9	263 886,00 €
Viro	10	191 811,00 €
Italia	10	166 950,00 €
Ranska	7	146 410,00 €
Saksa	6	108 060,00 €
Thaimaa	1	78 819,00 €
Espanja	8	66 846,20 €
Puola	1	19 690,00 €
Bulgaria	2	15 007,00 €
Alankomaat	1	15 000,00 €
Irlanti	1	13 000,00 €
Portugali	1	10 992,00 €
Ruotsi	1	6 000,00 €

3.4 Juttujen käsittelyn tulokset

Rahanpesun selvittelykeskus voi avata saamiensa tietojen pohjalta juttuja, jotka voivat päättyä kahdella eri tavalla: jutun selvittely joko lopetetaan tiedonluovutukseen tai jutun käsittely keskeytetään (jolloin Selvittelykeskus ei luovuta juttuun liittyviä tietoja eteenpäin).

Rahanpesun selvittelykeskus ei tee rikostutkintaa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että Selvittelykeskus identifioi saapuvasta ilmoitusmassasta kaikkein relevantimmimmat tiedustelukohteet, hankkii näiden toiminnasta tarvittaessa lisätietoja, tuottaa saatujen tietojen pohjalta analyysseja ja luovuttaa näitä eteenpäin asianmukaisille tahoille.

Tiedonluovutuksia voidaan tehdä:

- **avoimiin rikosilmoituksiin** tapauksissa, joissa kohteeseen liittyvä rikostutkinta on jo käynnissä poliisissa, tullissa tai rajavartiolaitoksella.
- **uusiin rikosilmoituksiin**, jolloin Selvittelykeskus kirjaa kokonaan uuden rikosilmoituksen.
- **rikoksen estämiseksi tai paljastamiseksi** esimerkiksi Suojelupoliisille tai Verohallinnolle.

Suurin osa Rahanpesun selvittelykeskuksen avaamista jutuista päättyy tiedonluovutukseen rikoksen estämiseksi tai paljastamiseksi taikka tiedonluovutukseen avoimeen rikosilmoitukseen, kuten seuraavasta taulukosta nähdään.

Taulukko 7: Rahanpesun selvittelykeskuksen käsittelemien juttujen (CAS) ja epäiltyyn terrorismin rahoittamiseen liittyvien juttujen (TCAS) lopputulokset vuosina 2018–2021/6.

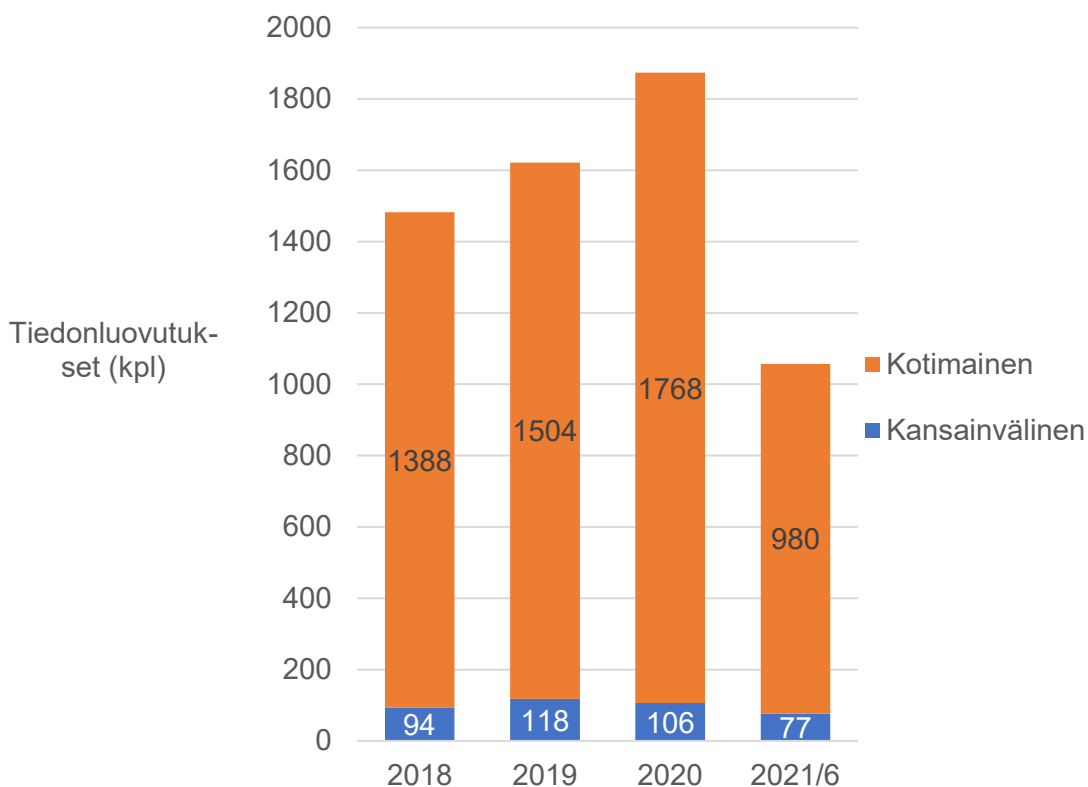
Tulos (CAS & TCAS)	2018	2019	2020	2021/6
Keskeytetty	158	192	203	77
Estäminen/paljastaminen	813	721	897	324
Avoim R	385	545	592	313
Uusi R	54	49	63	27

Juttujen tulokset on laskettu niiden päättymispäivämäärän mukaan. Ilmoitusten kappalemäärät sisältävät kaikki ilmoitustyypit.

Kotimaisten tiedonluovutusten määrä on viime vuosina ollut kasvussa. Vuoden 2021 ensimmäisen puoliskon tilastot näyttäisivät jatkavan samaa trendiä.

Ulkomaisten tiedonluovutusten vuotuinen lukumäärä on viime vuosina pysynyt melko tasaisena, mutta 2021 alkuvuoden luku ennakoisi myös tältä osin kasvua.

Kaavio 6: Vuosittaiset tiedonluovutukset.

3.5 Cross-border

Kansainvälinen tietojen vaihto on keskeinen osa Rahanpesun selvittelykeskuksen toimintaa. Tämä näkyy olennaisesti myös Selvittelykeskuksen vastaanottamien ilmoitusten käsittelyssä. EU-direktiivi velvoittaa unionin jäsenmaiden FIU-yksiköt välittämään vastaanottamansa ilmoituksen edelleen toiseen jäsenmaahan tapauksissa, joissa ilmoituksella on liittyä toiseen jäsenmaahan. Merkittävimmissä tapauksissa ilmoituksia välitetään myös EU:n ulkopuolisiin maihin.

Näiden ns. cross-border -ilmoitusten määrä on viime vuosina ollut kasvussa ja vuoden 2021 alkupuoliskolla on tapahtunut selvä hyppäys.

Cross-border -ilmoitusten lukumäärän kasvu 241 kappaleesta vuonna 2020 yli 120 000 ilmoitukseen vuoden 2021 ensimmäisen puoliskon aikana selitty virtuaalivaluuttoihin liittyvillä ilmoituksilla, joiden suuren määrän vuoksi niitä välitettiin runsaasti eteenpäin myös muihin maihin.

3.6 Rikosnimikkeet

Vuoden 2021 alkupuoliskolla Rahanpesun selvittelykeskus luovutti tietoja kaikkiaan 400 eri juttuun, joihin liittyi rikosilmoituksia. Näihin juttuihin liittyi kaikkiaan 372 rikosilmoitusta ja 86 eri rikosnimikettä.

Taulukko 8 esittää 20 yleisintä juttuihin liittynyttä rikosnimikettä vuosina 2018–2021/6 sekä tiedonluovutukset, jotka liittyvät liiketoimintakieltoon sekä esitutkintalain mukaiseen esiselvitykseen.

Taulukko 8: Selvittelykeskuksen tekemiin tiedonluovutuksiin liittyneet rikosnimikkeet.

Rikosnimike	2018	2019	2020	2021/6
törkeä petos	86	128	189	139
törkeä rahanpesu	89	98	87	34
törkeä kirjanpitorikos	72	86	78	24
petos	39	59	55	46
törkeä veropetos	61	50	57	21
tutkinta liiketoimintakiellon määräämiseksi	57	40	45	13
rahanpesu	27	46	50	32
törkeä huumausainerikos	19	48	51	29
törkeä velallisen epärehellisyys	27	35	44	19
törkeä kavallus	30	29	31	19
identiteettivarkaus	19	39	26	17
rekisterimerkintärikos	45	17	28	6
törkeä maksuvälinepetos	12	26	31	18
huumausainerikos	16	17	20	9
väärennys	14	24	14	7
liiketoimintakiellon valvonta	19	20	16	1
maksuvälinepetos	15	13	14	14
esitutkintalain 3:3.2 tarkoittama selvitys	10	9	23	12
muu tutkinta	16	10	10	11
huumausaineen käyttörikos	8	21	13	3